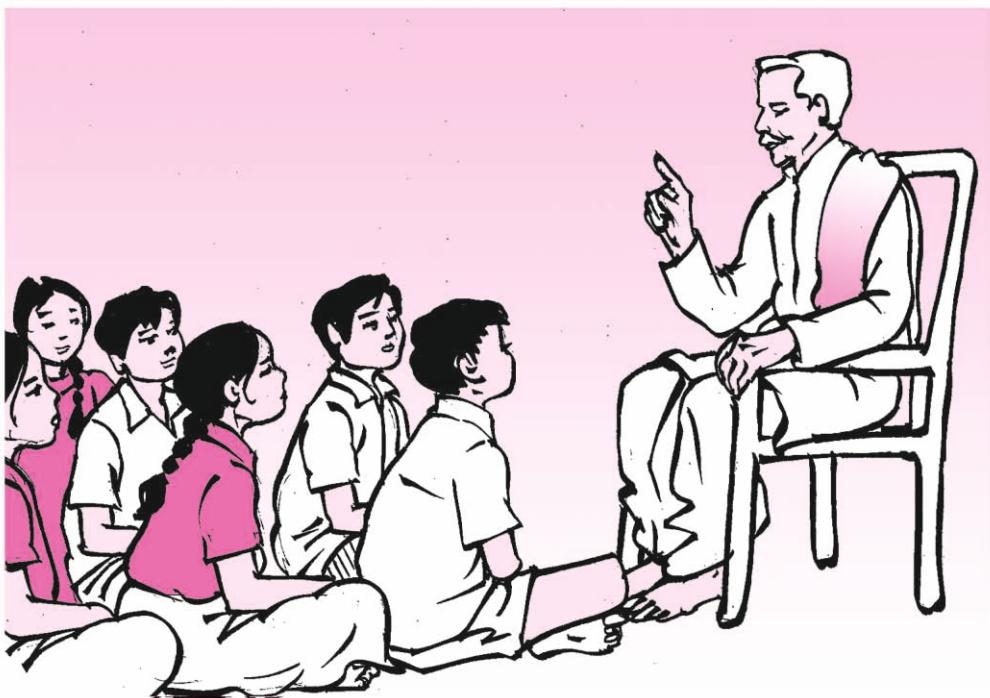

विंशः पाठः

‘स्म - प्रयोग’

(बर्जमानकाल क्रीयारेव ‘स्म’ योग कले अठाउकालकू दुङ्गाए ।)

सम्भाषणम्

- शिक्षकः - भो छात्राः ! अद्य किम् इच्छन्ति ?
- छात्राः - श्रीमन् ! अद्य वयं विवेकानन्दविषये ज्ञातुम् इच्छामः ।
- शिक्षकः - उत्तमम् । विवेकानन्दस्य बाल्यकालविषये जानन्ति वा ?
- मानसः - विवेकानन्दः बाल्ये कीदृशः आसीत् ? सः किं किं करोति स्म ?
- शिक्षकः - विवेकानन्दः बाल्ये साहसी आसीत् । सः बहु क्रीडति स्म । प्रतिदिनं देवालयं गच्छति स्म । धर्मविषये गुरुजनान् पृच्छति स्म ।
- लता: - सः अन्यत् किं करोति स्म ?

- शिक्षक: - विवेकानन्दः जनसेवां करोति स्म । सः प्रतिदिनं निरामिषं खादति स्म ।
- उमेशः - श्रीमन् ! मम माता वदति स्म - यत् विवेकानन्दः दक्षिणेश्वरमन्दिरं गच्छति स्म ।
- शिक्षक: - आम् । स प्रतिदिनं दक्षिणेश्वरं गच्छति स्म । रामकृष्णादेवं गुरुरूपेण स्वीकरोति स्म ।
- गीता: - तस्य विषये अन्यः कोऽपि विशेषः ?
- शिक्षक: - सः सर्वदा संहतिम् इच्छति स्म । तस्य प्रभावेण युवकाः संघटिताः भवन्ति स्म । तस्य बाल्यनाम नरेन्द्रः भवति स्म । कालान्तरे सः विश्वविरच्यातः भवति स्म । सः देशे विदेशे ग्रमति स्म । भारतीयसंस्कृतिम् उपदिशति स्म ।
- अस्तु, अद्य पर्याप्तम् । श्वः पुनः नूतनं विषयं ज्ञास्यामः ।

अभ्यासः (अङ्गपाद)

१. उत्तरं लिखतु - (छछर लेख)

- क) विवेकानन्दः बाल्ये कीदृशः आसीत् ?
- ख) प्रतिदिनं विवेकानन्दः किं खादति स्म ?
- ग) विवेकानन्दः कं गुरुरूपेण स्वीकरोति स्म ?
- घ) विवेकानन्दस्य बाल्यनाम किं भवति स्म ?
- ड) कः भारतीयसंस्कृतिम् उपदिशति स्म ?

२. उचितपदेन शून्यस्थानं पूरयतु - (शृङ्खलारेण शृन्नपद्मानां पूरणा कर)

- क) _____ विषये अन्यः कोऽपि विशेषः ।
- ख) विवेकानन्दः _____ करोति स्म ।
- ग) धर्मविषये _____ पृच्छति स्म ?
- घ) नूतनं विषयं _____ ।
- ड) वयं विवेकानन्दविषये _____ इच्छामः ।

(जनसेवां, तस्य, ज्ञास्यामः, ज्ञातुम्, गुरुजनान्)

३. स्तम्भं मेलयतु - (शुभ्रमिलन कर)

‘क’ स्तम्भः

माता
दक्षिणेश्वरं
निरामिषं
विश्वविख्यातः
संहतिम्

‘ख’ स्तम्भः

गच्छति स्म
खादति स्म
वदति स्म
इच्छति स्म
भवति स्म

४. मातृभाषया अनुवादं करोतु । (मातृद्वाक्षारे अनुबाद कर)

- क) विवेकानन्दः बाल्ये साहसी आसीत् ।
ख) प्रतिदिनं देवालयं गच्छति स्म ।
ग) विवेकानन्दः जनसेवां करोति स्म ।
घ) मम माता वदति स्म ।
ङ) कालान्तरे सः विश्वविख्यातः भवति स्म ।
५. वाक्यानि रचयतु । (वाक्यपूरचना कर)
- मम, प्रतिदिनम्, स्म, नूतनम्, करोति, खादति ।

शब्दार्थः

अद्य - आज्ञि, किम् - क'श, श्रीमन् - महाशय, ज्ञातुम् - जाणिवाकु, उत्तमम् - उल्ल, करोति स्म - करूथूले, आसीत् - थूले, क्रीड़ति स्म - खेलूथूले, स्वीकरोति स्म - ग्रहण करिथूले, कोऽपि - किछि केहिहेले मध, तस्य - ताङ्गर, पर्याप्तम् - यथेष्ठ, पुनः - पूछि, संहतिम् - एकठा, ज्ञास्यामः - जाणिबा।